

K Ä S K K I R I

29. oktoober 2020 nr 1-1/20/192

Hundi küttimismahu kehtestamine 2020/2021. jahiaastaks

1. ASJAOLUD JA PÕHJENDUSED

- 1.1 Jahiseaduse (edaspidi *JahiS*) § 4 lg 2 p 6 kohaselt on hunt (*Canis lupus*) suuruluk. Vastavalt keskkonnaministri 28.05.2013 määruse nr 32 „Jahieeskiri” (edaspidi *jahieeskiri*) § 5 lg-le 2 võib hundile pidada peibutus- või varitsus- või hiilimis- või ajujahti ning jahti piirdelippe ja jahikoera kasutades 1. novembrist jahiaasta lõpuni.
- 1.2 *JahiS* § 22 lg 2 alusel kehtestab hundi küttimismahu igal jahiaastal Keskkonnaamet, lähtudes *JahiS* § 21 lg-s 4 nimetatud aruandest ning jahindusnõukogu ettepanekust. Keskkonnaministri 23.05.2013 määruse nr 27 „Jahiulukite seireandmete loetelu ja kogumise kord ning seiret korraldama volitatud asutus” (edaspidi *määrus nr 27*) §-st 1 tulenevalt lähtub Keskkonnaamet hundi küttimismahu kehtestamisel lisaks jahindusnõukogu ettepanekule Keskkonnaagentuuri ulukite seire aruandest.
- 1.3 Euroopa Liidus (edaspidi *EL*) on hunt loodusdirektiivi¹ alusel kaitstav liik, kellele on ette nähtud nii elupaiga- kui ka isendikaitse. Liitumisläbirääkimistel EL-ga taotles Eesti kõigi kolme suurkiskja (hunt, ilves, karu) asurkondade välja arvamist direktiivi lisast II (kuhu kantud liikidele on ette nähtud elupaigakaitse) ja lisast IV (kuhu kantud liikidele on ette nähtud range isendikaitse) ja arvamist lisasse V (kuhu kantud liike on lubatud kontrollitud tingimustes tegevuskava alusel säästvalt majandada). Eesti deklareeris EL liitumisläbirääkimistel, et suurkiskjate kaitse tagamiseks koostatakse vastavad tegevuskavad. Liitumisläbirääkimiste tulemusel on Eestile tehtud geograafiline erand ning hunt on välja arvatud II ja IV lisast ning üle viidud V lisasse, mis lubab meil liiki tegevuskava põhiselt kütida.
- 1.4 Punktis 1.3 mainitud põhjustel on Eesti koostanud Suurkiskjate kaitse- ja ohjamiskava aastateks 2012-2021² (edaspidi tegevuskava). Tegevuskava ühe olulise eesmärgina on ära toodud vajadus säilitada iga-aastaselt 15-25 kutsikatega hundikarja olemasolu enne jahihooaja algust. Tegevuskava näeb ühe tegevusena ette suurkiskjate ohjamisalade loomise otstarbekuse hindamise (p 10.3.4.) ja sõltuvalt hindamise tulemusest ka maakonnaülest ohjamisalade moodustamise (p 10.5.2).

2013. ja 2014. aastal viidi ohjamisalade moodustamise otstarbekuse hindamise eesmärgil läbi kaks teadusuuringut. Esimese uuringuga anti soovitused huntide küttimiseks, arvestades maastikulist

¹ Kättesaadav internetiaadressilt: [https://eur-](https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1992L0043:20070101:ET:PDF)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1992L0043:20070101:ET:PDF](https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1992L0043:20070101:ET:PDF), 22.10.2020.

² Kättesaadav Keskkonnaministeeriumi kodulehel aadressil: <https://www.envir.ee/et/eesmargid-tegevused/metsandus/jahindus/suurkiskjate-kaitse-ja-ohjamiskava>, 22.10.2020.

tsoneeringut³. Teise uuringu tulemusel on tehtud konkreetsemad ettepanekud suurulukite (sh hundi) küttimise ohjamisalade moodustamiseks⁴. Uuringute tulemusel ja lähtudes tegevuskava p-st 10.5.2. ja 10.5.3. on Eestis moodustatud huntide küttimiseks ohjamisalad, mis järgivad loodusliku populatsiooni allüksusi, et küttimine oleks tõhusam. Alates 2018. aastast korraldatakse Eestis huntide küttimist mitte enam maakondade piiride vaid ohjamisalade põhiseiselt, suunamaks küttimissurvet eelkõige kahjustus ja loomakasvatuspriirkondadesse, säästes samal ajal loodusmaastikes elavaid ja kahjusid mittepõhjustavaid hundikarju. Nii on võimalik säilitada hundi asurkonna soodne seisund ja vähemalt piirkonniti tema ökoloogiline funktsioon, hoidudes samal ajal ülemäärastest kahjustest lambakasvatusele. Ka Eesti Lamba- ja Kitsekasvatajate Liit toetab küttimise korraldust, mis on teadmispõhine ning toimub eelkõige kahjustuste ärahoidmise eesmärgil⁵.

- 1.5 Keskkonnaagentuuri aruandes „Ulukiasurkondade seisund ja küttimissoovitus 2020”⁶ (edaspidi ulukiseire aruanne) on toodud, et 2019. aastal jäi kehva lumeolude tõttu küttimissurve hundile alla populatsiooni juurdekasvumäär. Seetõttu võib viimase 16 aasta keskmisi juurdekasvunäitajaid arvestades prognoosida tänavuseks pesakondade arvuks sügisel 32-34. Samas nenditakse aruandes, et hundi jahihooaja eelse seisundi kohta saab objektiivsema ülevaate anda siiski alles pärast suvel, sügisel ja talve alguses hundi tegeliku juurdekasvu kohta kogutud teabe analüüsi.
- 1.6 Keskkonnaagentuuri täpsem ettepanek hundi küttimise korraldamiseks on esitatud ulukiseire aruande hilisemas lisas „Ettepanek hundi küttimise korraldamiseks 2020. aastal” (edaspidi ulukiseire aruande lisa). Ulukiseire aruande lisa on Keskkonnaametile edastatud 23.10.2020. Ulukiseire aruande lisas leiab Keskkonnaagentuur, et 20. oktoobri seisuga on Eestis kindlalt teada 22 hundi kutsikatega pesakonna olemasolu ning hundi arvukus on võrreldes 2019. aastaga suurenenud, kuid lõplik andmestik pesakondade arvu ja leviku kohta selgub lumikatte saabudes. Ulukiseire aruande lisas on huntide küttimismahu ettepanekute tegemisel täielikult üle mindud ohjamisalade põhisele jaotusele. Ohjamisalade moodustamisel on eelkõige arvestatud hundile sobivate elupaikade olemasolu ja nende sidusust⁷.
- 1.7 Sarnaselt varasemate aastatega teeb Keskkonnaagentuur ulukiseire aruande lisas ettepaneku kehtestada hundi küttimismaht mitmes osas: esimene osa hundi jahiaja alguseks ning teised jahiajal jooksvalt vastavalt kogunenud informatsioonile hundikarjade tegeliku arvu, leviku ja suuruse kohta ning küttimismahu esimese osa realiseerimisele ja kahjustustele. Tuginedes teadaolevate ja oletatavate pesakondade andmetele ning kahjustuste esinemisele, on küttimismahu esimese osa suuruseks 140 isendit ning selle jaotus ohjamisalade kaupa on kajastatud käskkirja eelnõu lisas. Küttimismahu teiste osade määramine erinevatele ohjamisaladele toimub sõltuvalt olukorrast eri aegadel. Keskkonnaagentuuri sõnul on ohjamise olulisemaks ja peamiseks eesmärgiks tagada Mandri-Eestis 2021. aastaks keskmiselt 20 hundi pesakonna olemasolu koos populatsiooni võimalikult ühtlase jaotumisega sobilike elupaikade vahel, kusjuures säilima peaksid ennekõike suuremaid loodusmaastikke asustavad hundikarjad.
- 1.8 JahiS § 9 lg 3 p 1 kohaselt kuulub jahindusnõukogu pädevusse muu hulgas ettepanekute tegemine Keskkonnaametile hundi küttimise korraldamiseks. Hiiu ja Saare maakondade jahindusnõukogud hundi küttimismahu ettepaneku osas kokkulepet ei saavutanud või tegid ettepaneku hundi mitte küttida. Ida-Viru ja Lääne maakonna jahindusnõukogude ettepanekud huntide küttimismahu kehtestamiseks olid võrreldes Keskkonnaagentuuri ulukiseire aruande lisas tooduga suuremad⁸. Ulukiseire aruande lisas tooduga kattub suurel määral Harju, Jõgeva, Pärnu, Põlva, Lääne-Viru, Rapla, Tartu, Valga, Viljandi ja Võru jahindusnõukogu ettepanek. Kütitavate isendite koguarvu

³ Kättesaadav Keskkonnaagentuuri kodulehel aadressil:

https://www.keskkonnaagentuur.ee/failid/Maastiku_tsoneerimine_erineva_hundi_ohjamisintensiivusega_aladeks.pdf, 22.10.2020.

⁴ https://www.keskkonnaagentuur.ee/sites/default/files/suurkiskjate_ohjamisalad_2014.pdf, 22.10.2020.

⁵ Koosoleku memo on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 26.10.2020 nr 13-11/20/17996 all.

⁶ Kättesaadav Keskkonnaagentuuri kodulehel aadressil:

https://www.keskkonnaagentuur.ee/sites/default/files/seirearuanne_2020.pdf, 22.10.2020.

⁷ Kättesaadav Keskkonnaagentuuri kodulehel aadressil: <https://www.>

https://www.keskkonnaagentuur.ee/sites/default/files/hundi_kuttimisettepanek_i_2020.pdf, 23.10.2020.

⁸ Jahindusnõukogude protokollid on kättesaadavad Keskkonnaameti kodulehel aadressil <https://dhs-adr-kea.envir.ee/Results.aspx?title=jahindusn%c3%b5kogu®Code=13-15%2f19&topOnly=1>

erinevus Keskkonnaagentuuri ulukiseire aruandes toodu ja jahindusnõukogude ettepanekute vahel on kokku 24 isendit (Keskkonnaagentuuri ulukiseire aruande lisas 140 isendit, jahindusnõukogude ettepanekutes kokku 164 isendit). Arvestada tuleb, et jahindusnõukogude ettepanekud hundi küttimismahu määramiseks on tehtud nii küttimismahu esimese osa kui jahiaasta terviku kohta sõltuvalt maakonnast ning on ka osalt kattuvad mõningate ohjamisalade suhtes.

- 1.9** 07.10.2020 toimus keskkonnaministri 28.06.2013 käskkirjaga nr 651 moodustatud suurkiskjate kaitse ja ohjamise korraldamise töörühma komisjoni laiendatud koosolek, kus arutati huntide küttimise korraldamist 2020/2021. jahiaastal. Koosoleku protokoll on edastatud Keskkonnaametile 27.10.2020⁹.
- 1.10** Arvestades ulukiseire aruande lisas toodud ettepanekuid huntide küttimise korraldamiseks 2020/2021. jahiaastal, jäetakse kehtima kahel varasemal perioodil (jahiaastal) moodustatud 20 ohjamisala. Osadele ohjamisaladele (Hiiu, Pärnu-Viljandi, Saare, Tartu-Jõgeva ja Põhja-Läänemaa) huntide küttimismahtu esimeses osas esialgu ei kehtestata, kuna ohjamisaladel tervikuna märkimisväärsed hundikahjustusi ei esine ning puuduvad andmed huntide liialt kõrge arvukuse kohta. Ohjamisalad on jahipiirkonniti ära toodud käesoleva käskkirja lisas 1. Hundi küttimismahuta jäänud ohjamisaladele ja jahipiirkondadele võidakse küttimismaht määrata küttimismahu teise osana, juhul kui on kogunenud rohkem informatsiooni hundipesakondade paiknemise ja huntide liikumise ning lisanduvate kahjustuste kohta.
- 1.11** Kooskõlas haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) regulatsiooniga võib haldusakti anda kõrvaltingimusega. HMS § 53 lg 1 p 4 kohaselt on haldusakti kõrvaltingimuseks muu hulgas haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine. Vastavalt sama paragrahvi lg 2 p-le 3 võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel. Vastavalt JahiS § 22 lg-s 2 sätestatule otsustab Keskkonnaamet hundi küttimismahu kehtestamise kaalutusõiguse alusel. Tuginedes HMS § 53 lg 1 p 4 ja lg 2 p 3 jätab Keskkonnaamet endale õiguse ohjamisalade piiride ja küttimismahu muutmiseks ja/või kehtetuks tunnistamiseks ja/või kõrvaltingimuse kehtestamiseks.
- 1.12** Võttes arvesse ulukiseire aruande lisas ning jahindusnõukogude toodud ettepanekuid küttimismahtude määramiseks, ulukikahjustuste paiknemist ja olemasolu, on Keskkonnaamet seisukohal, et huntide küttimismahu esimese osana on otstarbekas kehtestada Eestis 140 isendit. Küttimismaht jaotatakse ohjamisalade jahipiirkondade vahel vastavalt Keskkonnaagentuuri ettepanekutele ja Keskkonnaameti kogutud andmetele ulukikahjustuste kohta jahipiirkondades 2020. aastal ajavahemikus 01.05.2020 kuni 15.10.2020. Küttimise korraldamisega seotud kohustuste (nt hundijahi registreerimine) sätestamisel arvestatakse jahindusnõukogude esitatud ettepanekutega. Arusaadavuse mõttes kordame üle, et käesoleva käskkirjaga kehtestatakse vastavalt ulukiseire aruande lisale hundi küttimismahu esimene osa. Täiendavate hundi vaatlusandmete lisandumisel ja kahjustuste esinemisel teeb Keskkonnaagentuur Keskkonnaametile ettepaneku täiendava (teise) osa kehtestamiseks konkreetsele ohjamisalale, selle kehtestamisel võetakse võimalusel arvesse jahindusnõukogude ettepanekuid, erinevatele ohjamisaladele võib esitada täiendava ettepaneku sõltuvalt olukorrast eri aegadel. Keskkonnaamet võib käesolevat käskkirja muuta või kehtetuks tunnistada või kehtestada kõrvaltingimuse nagu on selgitatud eeltoodud käskkirja punktis 1.10. Hundi küttimismahu täiendava osa kohta ettepaneku tegemiseks on lisaks vaatlusandmete edastamisele oluline huntide küttimise järgselt vastavad ankeedid ja bioproovid võimalikult kiiresti Keskkonnaagentuuri toimetada.
- 1.13** Jahist § 21 lg-st 2 tulenevalt on jahipiirkonna kasutaja oma jahipiirkonna piires kohustatud teostama ulukite seiret. Vastavalt määruse nr 27 § 3 lg-dele 2, 3 ja 5 hõlmab see kohustus kütitud või hukkununa leitud hundi kohta andmete esitamise ja bioproovide kogumise kohustust.
- 1.14** Ulukiseire aruande lisas teeb Keskkonnaagentuur ettepaneku keelata jahipidamine telemeetriliste märgistega varustatud huntidele ning nende gruppidele. Keskkonnaamet peab ulukiseire aruande lisas esitatud ettepanekut põhjendatuks. Märgistatud isendite küttimine ei võimalda nendega seotud teadusuuringuid lõpuni viia ning uuringute käigus saadavad andmed jäävad poolikuks. Tuginedes

⁹ Koosoleku protokoll on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 27.10.2020 nr 13-11/20/18100 all.

HMS § 53 lg 1 p 2 ja lg 2 p 3 kehtestab Keskkonnaamet kõrvaltingimusena keelu pidada jahti töötavate telemeetriliste märgistega varustatud huntidele ning nende gruppidele.

- 1.15** Huntide kütamise paremaks korraldamiseks tegid jahindusnõukogud huntide kütamise korraldamise ettepanekutes Keskkonnaametile ettepaneku määrata ohjamisaladele kontaktisikud, kes vahendavad huntide kütamise ja jahtide registreerimisega seotud informatsiooni. Jahindusnõukogudes kokkulepitud ja Keskkonnaameti poolt määratavad kontaktisikud on Keskkonnaametile andnud nõusoleku, et nad on nõus eespool toodud informatsiooni vahendama. Kütamismahust kinnipidamiseks on vajalik kehtestada hundijahi eelneva registreerimise süsteem kontaktisiku juures, tagamaks ohjamisalal toimuvatest jahtidest teadasaamine ning kütidele võimalikust kütamismahu realiseerimisest ajakohase teabe edastamine. Võimaldamaks kiiret infovahetust, mis samas oleks taas esitatav ka hiljem, määrab Keskkonnaamet jahi registreerimise ja kütitud isendist teavitamise vormiks lühisõnumi (SMS). Ohjamisalade kontaktisikute nimed ja kontaktid on kehtestatud käesoleva käskkirja lisas 2 „Maakondade ohjamisalade kontaktisikud, kelle juures registreerida hundi kütamine 2020/2021. jahiaastal“. Ohjamisala kontaktisiku juures registreeritakse jahipiirkonna kontaktisik.
- 1.16** Jahipiirkonna kontaktisiku määrab konkreetne jahipiirkond ise ning edastab jahipiirkonna kontaktisiku nime ja telefoninumbri koheselt ohjamisala kontaktisikule (telefoni või SMS-i teel). Jahipiirkonna kontaktisik peab koheselt jahis olijatele edastama ka ohjamisala kontaktisikult saadud info huntide kütamise kohta ohjamisalal või kütamismahu ammendumise kohta.
- 1.17** Lihtsustamaks jahipiirkonna kontaktisikute ja ohjamisalade koordinaatorite tööd, on mõistlik kehtestada ajavahemik, millal ööpäeva jooksul saab hundijahid eel-registreerida. Selleks määrab Keskkonnaamet mõistliku ajavahemikuna perioodi alates kella 7.30-st kuni kella 21.00-ni. Väljaspool määratud aega ei ole koordinaatorid kohustatud hundijahti registreerima.

2. OTSUSTUS

Arvestades punktis 1 esitatud asjaolusid ja põhjendusi, kooskõlas keskkonnaministri 23.05.2013 määruse nr 27, „Jahiuluke seireandmete loetelu ja kogumise kord ning seiret korraldama volitatud asutus“ § 3 lg 2, 3 ja 5, JahiS § 22 lg 2, HMS § 53 lg 1 p 2 ja p 4 ning lg 2 p 3 ning keskkonnaministri 20.05.2014 määrusega nr 13 kehtestatud „Keskkonnaameti põhimääruse“ § 5 lg 2 p 41 ja § 6 lg 2 p 19 alusel, otsustan:

- 2.1** Kehtestan 2020/2021. jahiaasta hundi (*Canis lupus*) kütamismahuks Eesti Vabariigi territooriumil esimese osana kokku **140 isendit** ja kinnitan kütamismahu jagunemise ohjamisalade vahel (lisa 1).
- 2.2** Kehtestan käskkirjale kõrvaltingimusena käskkirja hilisema muutmise ja/või kehtetuks tunnistamise ja/või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmise selliselt, et Keskkonnaametil on pärast Keskkonnaagentuuri poolsete ettepanekute tegemist õigus käskkirjaga kehtestatud huntide kütamismahtu ja ohjamisalade piire muuta.
- 2.3** Kehtestan käskkirjale kõrvaltingimuse, mille kohaselt on keelatud pidada jahti töötavate telemeetriliste märgistega varustatud huntidele ning nende gruppidele.
- 2.4** Tagamaks hundi kütamismahust kinnipidamine, kehtestan hundijahi registreerimise ja hundi kütamisest teavitamise korra:
- 2.4.1** Ohjamisalasse jääv jahipiirkond määrab jahihooajaks jahipiirkonna kontaktisiku ning edastab koheselt jahipiirkonna kontaktisiku nime ja telefoninumbri käskkirja lisas 2 nimetatud ohjamisala kontaktisikule. Kui jahipiirkond jääb mitmesse ohjamisalasse, tuleb saata kontaktisiku andmed kõigi jahipiirkonda jäävate ohjamisalade kontaktisikutele.
- 2.4.2.** Jahipiirkonna kontaktisik registreerib hundijahi Keskkonnaameti poolt määratud ja käesoleva käskkirja lisas 2 nimetatud ohjamisala kontaktisiku juures, arvestades käskkirja punktis 2.1 kehtestatud kütamismahtu. Hundijahi registreerimiseks tuleb jahipiirkonna kontaktisikul ohjamisala kontaktisiku telefoninumbri saata lühisõnum (SMS), milles tuleb märkida märksõna „**hundijaht**“, ning **jahipiirkond**, kus jahti peetakse. Üks registreerimine kehtib 12 tundi arvates lühisõnumi saatmise hetkest.

2.4.3. Hundi küttimisest peab jahipiirkonna kontaktisik ohjamisala kontaktisikut teavitama viivitamatult pärast hundi küttimist, saates ohjamisala kontaktisiku telefoninumbrile lühisõnumi (SMS) sisuga: märksõna „**hunt kütitud**”, küti nimi ja **jahipiirkonna** nimi, kus hunt kütiti.

2.4.4. Ohjamisala kontaktisik teavitab viivitamatult kõiki ohjamisala jahipiirkonna kontaktisikuid (SMS) teel (sisu: „**arv**“ „**hunt(i) kütitud**” ja **jahipiirkonna** nimi, kus hunt kütiti) hundi küttimisest ning küttimismahu täitumisel ka hundijahi lõppemisest (sel juhul lisatakse sõnumile teade „**jaht lõppenud**“). Jahipiirkonna kontaktisik on kohustatud viivitamatult hundi küttimisest ja/või jahi lõppemisest teavitama kõiki nende piirkonnas hundijahti pidavaid jahimehi.

2.4.5. Kehtestan hundijahi registreerimise ajavahemiku alates kella 7.30-st kuni kella 21.00-ni.

2.5 Jahipiirkonna kasutajad on kohustatud:

2.5.1 korraldama jahti viisil, mis tagaks jahipiirkonna asukohajärgsesse piirkonda kehtestatud küttimismahust kinnipidamise;

2.5.2. teavitama jahiloo saajat kütitud isendite andmete ning bioproovide kogumise ja esitamise nõuetest;

2.5.3. teavitama viivitamata hundi tabamisest lühisõnumiga (SMS) Keskkonnaameti jahinduse spetsialisti järgmiselt:

- Harju, Järva, Rapla maakond – Uno Treier, telefon 514 9565;
- Hiiu, Lääne, Saare ja Pärnu maakond – Ivar Marlen, telefon 5304 0354;
- Jõgeva, Tartu, Ida- ja Lääne-Viru maakond – Raivo Sass, telefon 56886919;
- Põlva maakond – Margo Tannik, telefon 516 0148.
- Valga, Viljandi ja Võru maakond – Mihkel Pastik, telefon 53044134

2.5.4. esitama Keskkonnaagentuurile esimesel võimalusel või hiljemalt 20. märtsiks 2021 kütitud või hukkununa leitud hundi andmed (ankeet) ja bioproovid (lihaseproov, emakas koos munasarjadega ja kihva juure lõige).

2.6 Teha käskkiri teatavaks kõigile jahipiirkonna kasutajatele.

Käskkirja on võimalik vaidlustada haldusmenetluse seaduses või halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras, esitades 30 päeva jooksul käskkirja teatavakstegemisest vaide Keskkonnaametile või kaebuse Tallinna Halduskohtusse.

(allkirjastatud digitaalselt)

Riho Kuppert
peadirektor

Jaotuskava: jahinduse ja vee-elustiku büroo, regioonid, maakondade jahindusnõukogud

Saata: Keskkonnaagentuur, Keskkonnainspeksioon, Keskkonnaministeerium, Eesti Jahimeeste Selts, ejs@ejs.ee, Eesti Lamba- ja Kitsekasvatajate Liit - kontor@lammas.ee

Margo Tannik
jahinduse peaspetsialist
jahinduse ja vee-elustiku büroo
metsaosakond